

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Rijeka

KLASA: 041-01/18-03/25
URBROJ: 613-10-18-7

Rijeka, 26. studenoga 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI
PRIMORSKO GORANSKOG SAVEZA ZA 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O STRANCI	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
III.	REVIZIJA ZA 2017.	10
	Ciljevi i područja revizije	10
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	10
	Metode i postupci revizije	11
	Nalaz za 2017.	12

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija Primorsko goranskog saveza (dalje u tekstu: Stranka) za 2017.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima, Bilješke uz Bilancu i Bilješke uz Izvještaj o prihodima i rashodima, Financijski plan, Program rada te Izvještaj o primljenim donacijama tijekom godine. Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Stranke sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, prihodi, rashodi, imovina, obveze i vlastiti izvori.

Revizija je planirana i obavljena s ciljem izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 132/14) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Stranke za 2017. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljna načela financijske revizije i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Stranke za 2017. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA za 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Temeljna načela revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi. Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Stranke

Stranka je obvezna pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole s ciljem sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2017. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O STRANCI

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Svojstvo pravne osobe Stranka je stekla u ožujku 1990. upisom u Registar političkih stranaka. Sjedište Stranke je Ciottina 19, Rijeka. Djelokrug, ciljevi i način djelovanja Stranke su određeni programom i Statutom.

Osnovne postavke stranačkog programa su regionalizam i osnivanje regija, financijska decentralizacija u kojoj Stranka prepoznaje riječku regiju kao temeljnu za razvoj Hrvatske države uz razvoj Gorskog kotara, Liburnije, Primorja, otoka i grada Rijeke kao regionalnog centra.

Izvori financiranja rada i poslovanja Stranke su prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članarine, dobrovoljni prilozi (donacije) te drugi prihodi (refundacije troškova, podzakup i drugi).

Statutom iz 2015. uređen je pravni status, uvjeti za stjecanje članstva, unutarnje ustrojstvo, tijela Stranke (Konvencija, Vijeće, Predsjedništvo, Tajništvo i Nadzorni odbor), predsjednik, zamjenik predsjednika, potpredsjednici, članovi Predsjedništva, politički tajnik, predsjednik i članovi Nadzornog odbora, predsjednik Vijeća, stjecanje prihoda i imovina Stranke. Također, utvrđeni su odnosi između tijela Stranke, način donošenja pravovaljanih odluka, imenovanje predsjednika i trajanja mandata te druga pitanja od značaja za ustroj, djelovanje i ostvarenje ciljeva Stranke. Temeljni organizacijski oblik je ogranak Stranke o čijem osnivanju odluku donosi Predsjedništvo Stranke. Stranka ima 32 ograna za koje se financijsko poslovanje vodi u središnjici Stranke.

Konvencija je najviše tijelo Stranke. Konvenciju čine članovi Vijeća, članovi Nadzornog odbora i delegati izabrani na skupštinama ograna čiji se broj određuje odlukom Vijeća Stranke. Redovno se održava najmanje jednom u dvije godine, a saziva ju Vijeće Stranke. Predsjedništvo je izvršno i operativno tijelo, koje vodi poslove upravljanja Strankom te vodi brigu o financijskom poslovanju Stranke. Tajništvo je izvršno tijelo Stranke koje provodi politiku Stranke te osigurava provođenje odluka njegovih tijela. Politički tajnik predstavlja javnosti političke stavove Stranke i sudjeluje u radu svih organizacijskih oblika Stranke. Nadzorni odbor nadzire materijalno financijsko poslovanje, poštivanje zakona, Statuta i drugih općih akata te najmanje jednom godišnje izvještava Vijeće o svom radu. Stranka je donijela kodeks etike kojim su uređena pravila ponašanja, sukob interesa te visoki i jasni standardi etičkog ponašanja koje trebaju poštivati zaposlenici i članovi Stranke, posebno članovi koji obnašaju javne i političke dužnosti.

Predsjednik predstavlja, zastupa i rukovodi Strankom, saziva sjednice Predsjedništva i drugih tijela Stranke te obavlja i druge poslove u skladu s odlukama tijela Stranke. Predsjednik Stranke je u 2017. i u vrijeme obavljanja revizije Darijo Vasilić.

Stranka je koncem 2017. imala dva zaposlenika.

Planiranje

Plan rada za 2017. je donesen u prosincu 2016. te izmjene u prosincu 2017. Plan rada sadrži opći dio te redovite i izvanredne aktivnosti za 2017. U okviru općeg dijela planirani su rashodi za plaće, najam prostora, službena putovanja, komunalne usluge, energiju, naknada za prijevoz, intelektualne usluge te telefonski i drugi troškovi u iznosu 209.000,00 kn.

U okviru redovnih aktivnosti planirane su promidžbene i marketinške aktivnosti, održavanje redovnih sjednica svih izvršnih i radnih tijela i organa, rad sa članovima, održavanje konvencija, sjednica, sastanaka i vijeća, međunarodna suradnja, te obilježavanje godišnjica (u iznosu 90.000,00 kn). Izvanredne aktivnosti (u iznosu 424.000,00 kn), odnose se na predizborne aktivnosti, izbornu promidžbu i međustranačkom suradnju. Izvori financiranja pojedinačnih aktivnosti nisu planirani te je otežano praćenje trošenja financijskih sredstava za ostvarenje ciljeva predviđenih planom rada.

Financijski plan za 2017., donesen je u prosincu 2016. te izmjene plana u prosincu 2017. Izmjenama plana su prihodi planirani u iznosu 552.950,00 kn, a rashodi u iznosu 722.750,00 kn. Planirani prihodi se odnose na prihode iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 369.000,00 kn, prihode od refundacija troškova izborne promidžbe u iznosu 107.950,00 kn, prihode od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 67.500,00 kn te druge prihode u iznosu 8.500,00 kn. Planirani rashodi se odnose na financijske rashode u iznosu 390.250,00 kn, rashode za usluge u iznosu 185.600,00 kn, rashode za plaće i naknade u iznosu 77.100,00 kn, reprezentaciju u iznosu 27.600,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 24.600,00 kn te druge rashode (troškovi amortizacije i službenih putovanja) u iznosu 17.600,00 kn. Predsjedništvo Stranke je usvojilo financijski plan, izmjene financijskog plana te plan rada i izmjene plana rada za 2017.

Financijski izvještaji

Stranka vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17), te Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14). Sastavljeni su propisani financijski izvještaji te dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanom roku. Uz financijske izvještaje su dostavljeni plan rada i financijski plan za 2017. i 2018. te Izvješće o primljenim donacijama za 2017.

Financijski izvještaji za 2017., plan rada, financijski plan i izvješće o donacijama primljenim tijekom godine objavljeni su u propisanom roku na mrežnoj stranici Stranke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2017., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 552.949,00 kn, što je za 144.572,00 kn ili za 35,4 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni prihodi za 2017. ostvareni su u planiranom iznosu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn.

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave	354.156,00	369.029,00	104,2
2.	Prihodi od članarina	0,00	5.432,00	-
3.	Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija)	24.274,00	67.500,00	278,1
4.	Drugi prihodi	29.947,00	110.988,00	370,6
	Ukupno	408.377,00	552.949,00	135,4

Najznačajniji udjel imaju prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 369.029,00 kn ili 66,7 %. Svi drugi prihodi iznose 183.887,00 kn ili 33,3 % ukupno ostvarenih prihoda.

Vrijednosno najznačajnije je povećanje drugih prihoda (refundacije i naknade za troškove izborne promidžbe) za 81.041,00 kn ili 270,6 % i prihoda od dobrovoljnih priloga (donacija) za 43.226,00 kn ili 178,1 % u odnosu na prethodnu godinu. Navedeni su prihodi povećani zbog dobivenih naknada za troškove izborne promidžbe za izbore za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te izbora za općinske načelnike, gradonačelnike i župane te njihove zamjenike (dalje u tekstu: lokalni izbori).

Prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u iznosu 369.029,00 kn ostvareni su u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Pravo na redovito godišnje financiranje imaju političke stranke koje djeluju na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno čiji je najmanje jedan kandidat izabran za člana predstavničkog tijela, a sredstva se raspoređuju razmjerno broju članova političke stranke u vrijeme konstituiranja predstavničkog tijela. Članovi Stranke su vijećnici u predstavničkim tijelima 27 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s područja Primorsko-goranske županije. Sredstva se doznaju na žiro račun Stranke. Prihodi su korišteni za financiranje redovnih aktivnosti Stranke i financiranje izborne promidžbe.

Prihodi od članarina ostvareni u iznosu 5.432,00 kn odnose se na naplaćenu članarinu (participaciju) od članova Stranke u skladu s odlukom Predsjedništva Stranke iz rujna 2017. Prema navedenoj Odluci, članovi Stranke plaćaju članarinu u visini 5,0 % neto naknade za rad koju dobivaju kao izabrani članovi općinskih i gradskih vijeća i županijske skupštine te naknade za rad kao članovi nadzornih odbora, upravnih vijeća i skupština ustanova te trgovačkih društava koji su u vlasništvu općina i gradova i državnom vlasništvu. Članarina je uplaćivana u skladu s donesenom odlukom, na žiro račun Stranke, a za članarine su vođene evidencije. Potvrde o primljenim članarinama nisu izdavane.

Prihodi od dobrovoljnih priloga (donacija) u iznosu 67.500,00 kn odnose se na dobrovoljne priloge (donacije) u novcu pravnih osoba u iznosu 43.000,00 kn i fizičkih osoba u iznosu 23.250,00 kn te dobrovoljni prilog (donaciju) u naravi (uslugama) pravne osobe) u iznosu 1.250,000 kn za financiranje izborne promidžbe Stranke. Ostvareni su na temelju odredbi članaka 10. i 11. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojima su dobrovoljni prilozi (donacije), povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac, pružaju usluge ili daju proizvode bez naplate političkoj stranci za politički rad odnosno financiranje izborne promidžbe.

Pojedinačni dobrovoljni prilozi (donacije) u novcu primljeni od fizičkih osoba iznosili su od 200,00 kn do 10.000,00 kn, a od pravnih osoba od 1.000,00 kn do 10.000,00 kn. Novčana sredstva su doznačena na redovan račun Stranke. Za dobrovoljni prilog (donaciju) u naravi pravna osoba je ispostavila račun na kojem je naznačena tržišna vrijednost usluge, naziv Stranke i da ne podliježu naplati. Za primljene dobrovoljne priloge (donacije) izdavane su potvrde, zaključeni su ugovori i vodi se evidencija u skladu s odredbama Pravilnika o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga, članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvješćima za financiranje izborne promidžbe. Na mrežnoj stranici Stranke objavljena su Izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2017. (Obrazac IZ-D) te Izvješće o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe u razdoblju od 26. travnja do 16. lipnja 2017. (Obrazac IZ-DP). Objavljeni podaci odgovaraju podacima evidentiranim u poslovnim knjigama Stranke.

Drugi prihodi ostvareni u iznosu 110.988,00 kn odnose se na prihode od povrata neutrošenih sredstava kandidata za izbornu promidžbu u iznosu 47.389,00 kn, naknade gradova i općina za troškove izborne promidžbe u iznosu 45.000,00 kn, refundacije koalicijskih partnera za troškove izborne promidžbe u iznosu 15.561,00 kn, prihode od imovine (podzakup i kamata) u iznosu 2.012,00 kn te otpisa obveza prema dobavljačima u skladu s prijedlogom povjerenstva za popis imovine i obveza u iznosu 1.026,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima za 2017., ukupni rashodi ostvareni su u iznosu 722.703,00 kn, što je za 305.108,00 kn ili za 73,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ukupni rashodi su ostvareni u planiranom iznosu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

Redni broj	Rashodi	kn		
		Ostvareno za 2016.	Ostvareno za 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	50.279,00	71.507,00	142,2
2.	Materijalni rashodi	256.970,00	256.247,00	99,7
2.1.	Rashodi za promidžbu i informiranje	42.846,00	88.231,00	205,9
2.2.	Drugi materijalni rashodi	214.124,00	168.016,00	78,5
3.	Rashodi amortizacije	11.464,00	4.610,00	40,2
4.	Financijski rashodi	3.996,00	390.339,00	9 768,2
5.	Drugi rashodi	94.886,00	0,00	-
	Ukupno	417.595,00	722.703,00	173,1
	Manjak prihoda	9.218,00	169.754,00	1 841,6

Najznačajniji udjel imaju financijski rashodi u iznosu 390.339,00 kn ili 54,0 % i materijalni rashodi u iznosu 256.247,00 kn ili 35,5 % ukupnih rashoda. Svi drugi rashodi iznose 76.117,00 kn ili 10,5 % ukupnih rashoda. Vrijednosno su značajno povećani financijski rashodi, jer su u okviru navedenih rashoda iskazani dio rashoda za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore na temelju koalicijskih sporazuma.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 71.507,00 kn, a odnose se na rashode za plaću za redovan rad jednog zaposlenog u iznosu 44.715,00 kn, doprinose na plaću u iznosu 20.792,00 kn te druge rashode za zaposlene u 6.000,00 kn.

Rashodi za zaposlene veći su u odnosu na prethodnu godinu, jer je u 2017. povećan broj zaposlenika (zaposlen je jedan djelatnik).

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 256.247,00 kn. Odnose se na rashode za usluge promidžbe i informiranja u iznosu 88.231,00 kn i druge materijalne rashode u iznosu 168.016,00 kn.

- Rashodi za usluge promidžbe i informiranje

Ukupni rashodi za promidžbu i informiranje ostvareni su u iznosu 476.507,00 kn od čega se na redovnu promidžbu Stranke odnosi 54.209,00 kn a na izbornu promidžbu 422.298,00 kn. Navedeni rashodi su iskazani na računima usluga za promidžbu i informiranje Stranke u iznosu 88.231,00 kn, rashoda za usluge (zakupnine, intelektualne usluge i usluge telefona i pošte) u iznosu 3.612,00 kn, reprezentacije u iznosu 7.017,00 kn, bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 310,00 kn i na računu ostalih nespomenutih financijskih rashoda u iznosu 377.337,00 kn. Rashodi za izbornu promidžbu u iznosu 377.337,00 kn se odnose na sredstva koje je Stranka uplatila kandidatima na poseban račun u iznosu 55.246,00 kn i sredstva u iznosu 322.091,00 kn doznačena dvjema političkim strankama za naknade troškova izborne promidžbe, na temelju više koalicijskih sporazuma o zajedničkom izlasku za lokalne izbore.

U svibnju 2017. održani su lokalni izbori. Stranka je s više političkih stranaka potpisala sporazume kojima je utvrđen zajednički izlazak na lokalne izbore za pojedine jedinice lokalne samouprave i Primorsko-goransku županiju. Isto tako, zaključeni su sporazumi o otvaranju posebnih računa za provođenje izborne promidžbe te o financiranju izborne promidžbe. Sporazumima su utvrđeni ciljevi koji se žele ostvariti na izborima, raspored kandidata u predstavničkim tijelima i drugo. Pojednim sporazumima i ugovorima nije utvrđen način ili iznos rashoda koji treba sufinancirati pojedina politička stranka te način izvještavanja i evidentiranja rashoda izborne promidžbe kod pojedine političke stranke. Skreće se pozornost, da je sporazumima o zajedničkom izlasku na izbore, između ostalog, potrebno jasno i nedvojbeno urediti način financiranja i sastavljanja obračuna zajedničkog izlaska na izbore kao i raspodjelu sredstava koja se ostvaruju na temelju izbornih rezultata, kako bi podaci o financiranju izborne promidžbe u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima, kao i financijskim izvještajima o financiranju izborne promidžbe bili evidentirani, odnosno iskazani u skladu s okvirom financijskog poslovanja i elementima računovodstvenog sustava neprofitnih organizacija

Stranka, nositelji koalicija i kandidati su otvorili poseban račun za financiranje izborne promidžbe u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Političke stranke koje su na temelju sporazuma otvorile poseban račun, većim dijelom su dostavile Stranci izračune troškova izborne promidžbe iz kojih nije u potpunosti vidljivo da li je način raspodjele ostvarenih troškova izborne promidžbe obavljen u skladu s zaključenim sporazumima. Na temelju navedenih izračuna Stranka je iskazala rashode izborne promidžbe u iznosu 322.091,00 kn. Kandidati Stranke su neutrošena sredstva dobivena za izbornu promidžbu doznačili na račun Stranke.

Drugi materijalni rashodi u iznosu 168.016,00 kn odnose se na rashode za zakupnine poslovnih prostora u iznosu 40.182,00 kn (prema ugovorima o zakupu s utvrđenim površinama poslovnih prostora, iznosima zakupnina te pravima i obvezama ugovornih strana), intelektualne usluge u iznosu 30.573,00 kn i reprezentaciju u iznosu 27.535,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 24.568,00 kn, usluge telefona i pošte u iznosu 12.624,00 kn te druge nespomenute materijalne rashode (usluge održavanja, čišćenja, komunalne i prijevozne usluge, radio pretplata, premije osiguranja, uredski potrošni materijal i trošak sitnog inventara) u iznosu 32.534,00 kn.

Rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu 30.573,00 kn odnose se na usluge računovodstvenog servisa u iznosu 24.525,00 kn, naknade po zaključenim ugovorima o autorskom djelu (prezentacija kandidacijskih listi i dizajn plakata i promotivnog materijala) u iznosu 4.457,00 kn te odvjetničke i javnobilježničke usluge u iznosu 1.591,00 kn.

Rashodi amortizacije u iznosu 4.610,00 kn, odnose se na obračunanu amortizaciju za dugotrajnu imovinu u uporabi koja je nabavljena prethodnih godina. Amortizacija je obračunana u skladu s propisima.

Financijski rashodi u iznosu 390.339,00 kn, odnose se na rashode za troškove izborne promidžbe (prijenosi vlastitih sredstava kandidatima i naknade troškova koalicijskim strankama nositeljicama lista) u ukupnom iznosu 377.337,00 kn, usluge platnog prometa u iznosu 8.233,00 kn, kamate na primljeni kredit u iznosu 4.333,00 kn te drugi financijski rashodi u iznosu 436,00 kn. Stranka se na temelju odluke Predsjedništva u svibnju 2017. za financiranje izborne promidžbe, kratkoročno zadužila kod poslovne banke u iznosu 200.000,00 kn. Sredstva kredita su utrošena za financiranje izborne promidžbe.

Manjak prihoda koncem 2017. iznosi 169.754,00 kn. Iz prethodnih godina prenesen je višak prihoda u iznosu 100.179,00 kn te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 69.575,00 kn. Prema financijskim planu za 2018., manjak prihoda se planira pokriti iz prihoda proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2017., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 86.119,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2017.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2017.	31. prosinca 2017.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	8.157,00	3.546,00	43,5
1.1.	Proizvedena dugotrajna imovina	8.157,00	3.546,00	43,5
2.	Financijska imovina	107.241,00	82.573,00	77,0
2.1.	Novac u banci i blagajni	78.370,00	45.085,00	57,5
2.2.	Potraživanja za prihode poslovanja	28.521,00	37.384,00	131,1
2.3.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda (aktivna vremenska razgraničenja)	350,00	104,00	29,7
	Ukupno imovina	115.398,00	86.119,00	74,6
3.	Obveze	15.219,00	155.694,00	1 023,1
3.1.	Obveze za rashode	15.219,00	135.694,00	891,7
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	0,00	20.000,00	-
4.	Vlastiti izvori	100.179,00	-69.575,00	-
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	115.398,00	86.119,00	74,6

Ukupna vrijednost imovine u iznosu 86.119,00 kn odnosi se na nefinancijsku imovinu u iznosu 3.546,00 kn i financijsku imovinu u iznosu 82.573,00 kn.

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost opreme (uredski namještaj, printer, televizori, računala te klima uređaji).

Vrijednost financijske imovine se odnosi na novčana sredstva na žiro računu u iznosu 45.085,00 kn, potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 37.384,00 kn te rashode budućeg razdoblja i nedospjelu naplatu prihoda u iznosu 104,00 kn.

Potraživanja za prihode poslovanja su u odnosu na prethodnu godinu veća za 8.863,00 kn ili 31,1 % zbog povećanih potraživanja od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i uprave. Odnose se na potraživanja za prihode po posebnim propisima (od gradova i općina) u iznosu 18.033,00 kn, za prihode po koalicijskim sporazumima u kojima je nositelj bila Stranka u iznosu 19.340,00 kn te potraživanja za kamate u iznosu 11,00 kn. Do vremena obavljanja revizije (listopad 2018.) potraživanja su naplaćena u iznosu 35.517,00 kn ili 95,0 %.

Obveze u iznosu 155.694,00 kn odnose se na obveze po koalicijskim ugovorima za naknade troškova izborne promidžbe koalicijskim partnerima u iznosu 107.217,00 kn, materijalne rashode u iznosu 22.499,00 kn, obveze za kredite (zajmove) u iznosu 20.000,00 kn te na obveze za zaposlene u iznosu 5.978,00 kn.

Obveze za kredite i zajmove u iznosu 20.000,00 kn odnose se na otplatu kredita primljenog od poslovne banke u 2017. Stranka je u svibnju 2017. s poslovnom bankom zaključila ugovor o kratkoročnom kreditu u iznosu 200.000,00 kn za financiranje izborne promidžbe za lokalne izbore 2017. Rok otplate kredita je do konca 2017. s ugovorenom kamatom od 4,75 %. Kredit je otplaćen u veljači 2018.

Do vremena obavljanja revizije (listopad 2018.) obveze su podmirene u iznosu 51.347,00 kn. Za nepodmirene obveze u iznosu 104.347,00 kn zaključeni su ugovori o ustupanju tražbina.

Vlastiti izvori su koncem 2017. iskazani u negativnom iznosu. Višak prihoda iz prethodnih godina iznosio je 100.179,00 kn, a manjak prihoda u 2017. je iznosio 169.754,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 69.575,00 kn.

III. REVIZIJA ZA 2017.

Postupci revizije provedeni su od 26. lipnja do 26. studenoga 2018.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa u vezi s organizacijom i financijsko računovodstvenim poslovanjem
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno provjeriti jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom i statutom političke stranke
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14)
2. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (Narodne novine 1/15 i 25/17).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17)
2. Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija
3. Pravilnik o načinu vođenja evidencija i izdavanja potvrda o primitku dobrovoljnih priloga (donacija) i članarina, izvješćima o primljenim donacijama za financiranje izborne promidžbe i izvješćima o troškovima (rashodima) izborne promidžbe te financijskim izvještajima za financiranje izborne promidžbe (Narodne novine 50/11, 93/11 i 55/13)
4. Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu
5. Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15 i 67/17)
6. Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (Narodne novine 119/15)
7. Statut Stranke iz travnja 2015.

8. Plan rada i financijski plan za 2017.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Stranke. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz plana, s ciljem utvrđivanja područja rizika.

Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Stranke. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2017.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi, rashodi, imovina te obveze i vlastiti izvori.

Obavljenom revizijom za 2017. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na planiranje, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje.

1. Planiranje

- 1.1. Stranka je obvezna voditi poslovne knjige i sastavljati te podnositi financijske izvještaje u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe te računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije.

Plan rada za 2017. donesen je u prosincu 2016. te izmjene u prosincu 2017. Plan rada sadrži opći dio, te redovne i izvanredne aktivnosti za 2017. U okviru općeg dijela su planirani rashodi za plaće, najam prostora, službena putovanja, komunalne usluge, energiju, naknada za prijevoz, intelektualne usluge, telefonski i drugi troškovi u iznosu 209.000,00 kn. U okviru redovnih aktivnosti planirane su promidžbene i marketinške aktivnosti, održavanje redovnih sjednica svih izvršnih i radnih tijela i organa, rad sa članstvom, održavanje konvencija, sjednica, sastanaka i vijeća, međunarodna suradnja te obilježavanje godišnjica u iznosu 90.000,00 kn. Izvanredne aktivnosti su planirane u iznosu 424.000,00 kn, a odnose se na predizborne aktivnosti, izbornu promidžbu i međustranačku suradnju. Izvori financiranja pojedinih aktivnosti nisu planirani te je otežano praćenje trošenja financijskih sredstava za ostvarenje ciljeva predviđenih planom rada.

Financijski plan za 2017., donesen je u prosincu 2016. te izmjene plana u prosincu 2017. Izmjenama plana su prihodi planirani u iznosu 552.950,00 kn, a rashodi su planirani u iznosu 722.750,00 kn. Financijski plan sadrži plan prihoda i rashoda, ali ne sadrži plan zaduživanja i obrazloženja financijskog plana. Prema odredbama članka 5. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, financijski plan neprofitne organizacije sastoji se od: plana prihoda i rashoda, plana zaduživanja i otplate te obrazloženje financijskog plana.

Državni ured za reviziju predlaže godišnjim planom rada planirati izvore financiranja pojedinih aktivnosti što bi omogućilo učinkovitije upravljanje i kontrolu nad financijskim sredstvima.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje financijskog plana koji pored plana prihoda i rashoda, sadrži i plan zaduživanja i otplate te obrazloženje financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija.

- 1.2. Stranka je prihvatila prijedlog Državnog ureda za reviziju i navodi da se, prema mišljenju Ministarstva financija, propisana metodologija planiranja ne primjenjuje na političke stranke. U vezi s planom otplate i zaduženja, Stranka obrazlaže, da je u planu rada Stranka navela da je kredit zadnja opcija te iz tog razloga nije bilo potrebe za iskazivanje plana otplate i zaduženja. Stranka se tijekom 2017. zadužila i vratila cijeli iznos kredita o čemu je sastavljen poseban dokument u kojem se navodi poslovna banka, iznos kredita te rok povrata kredita.

Stranka će u skladu s potrebama i mogućnostima izrađivati financijske planove prema prijedlogu Državnog ureda za reviziju.

2. Računovodstveno poslovanje

- 2.1. U poslovnim knjigama u okviru drugih prihoda ostvarenih u iznosu 110.988,00 kn evidentirani su i u financijskim izvještajima iskazani, prihodi iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za naknade troškova izborne promidžbe u iznosu 45.000,00 kn. Navedeni prihodi su ostvareni u skladu s odredbama članka 18. i 19. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe. Prihode iz proračuna je trebalo evidentirati na računima prihoda po posebnim propisima. Prema odredbama članka 32. Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu, skupina računa prihoda po posebnim propisima, obuhvaća prihode po posebnim propisima iz proračuna i iz ostalih izvora. Prihodi po posebnim propisima iz proračuna jesu prihodi koje neprofitna organizacija ostvaruje u skladu sa zakonima i drugim propisima iz državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje prihoda iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za naknade troškova izborne promidžbe u skladu s odredbama Pravilnika o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

- 2.2. *Stranka je prihvatila nalog Državnog ureda za reviziju te navodi da će postupiti prema danom nalogu.*

3. Financijski izvještaji

- 3.1. Temeljni financijski izvještaji za 2017., Bilanca, Izvještaj o prihodima i rashodima te Bilješke uz financijske izvještaje dostavljeni su Državnom uredu za reviziju u zakonskom roku.

Uz financijske izvještaje dostavljeni su plan rada i financijski plan za 2018. te izvješće o primljenim donacijama za potporu političkog djelovanja za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2017.

Ukupni prihodi, rashodi, imovina te obveze i izvori vlasništva iskazani u financijskim izvještajima za 2017. istovjetni su podacima evidentiranim u poslovnim knjigama. Stanje i struktura na razini pojedine skupine, podskupine i računa iskazano u financijskim izvještajima nije usklađeno sa stanjem i strukturom prihoda, rashoda i imovine evidentiranim u poslovnim knjigama.

Ostali rashodi evidentirani su u poslovnim knjigama u iznosu 377.439,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u okviru drugih nespomenutih financijskih rashoda. Financijski rashodi su u poslovnim knjigama evidentirani u iznosu 12.907,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 390.339,00 kn. Nadalje, u poslovnim knjigama su rashodi za usluge evidentirani u iznosu 189.658,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 185.880,00 kn. Isto tako, u poslovnim knjigama su na računima rashoda za materijal i energiju evidentirani rashodi u iznosu 20.789,00 kn a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 24.568,00 kn.

Nadalje, u poslovnim knjigama u okviru računa ostalih prihoda, evidentirani su prihodi od naknada šteta i refundacija u iznosu 53.561,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 107.950,00 kn. Isto tako, u poslovnim knjigama su u okviru ostalih prihoda evidentirani ostali nespomenuti prihodi u iznosu 55.415,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazani u iznosu 1.026,00 kn.

Potraživanja za prihode po posebnim propisima u poslovnim knjigama su evidentirana u iznosu 18.032,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazana u iznosu 37.373,00 kn. Isto tako, u poslovnim knjigama su ostala nespomenuta potraživanja evidentirana u iznosu 19.351,00 kn, a u financijskim izvještajima su iskazana u okviru potraživanja za prihode po posebnim propisima.

Odredbama članka 28. Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija, propisano je da financijski izvještaji moraju pružiti objektivnu i realnu sliku financijskog položaja i poslovanja neprofitne organizacije.

Državni ured za reviziju nalaže financijske izvještaje sastavljati u skladu s odredbama Zakona o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija te uskladiti stanje i strukturu prihoda, rashoda te obveza i izvora vlasništva na razini pojedine skupine, podskupine i računa s podacima evidentiranim u poslovnim knjigama.

- 3.2. Stranka je prihvatila nalog Državnog ureda za reviziju. Obrazlaže da je tijekom obavljanja financijske revizije Državni ured za reviziju ukazao da pojedine stavke nisu u skladu s financijskim izvještajima te je Stranka kontaktirala programera koji je zadužen za održavanje knjigovodstvenog programa i otklonjena je navedena nepravilnost u rujnu 2018.